

VEGA FRIKOMMUNE
Næringsetaten

22. OKT. 1992

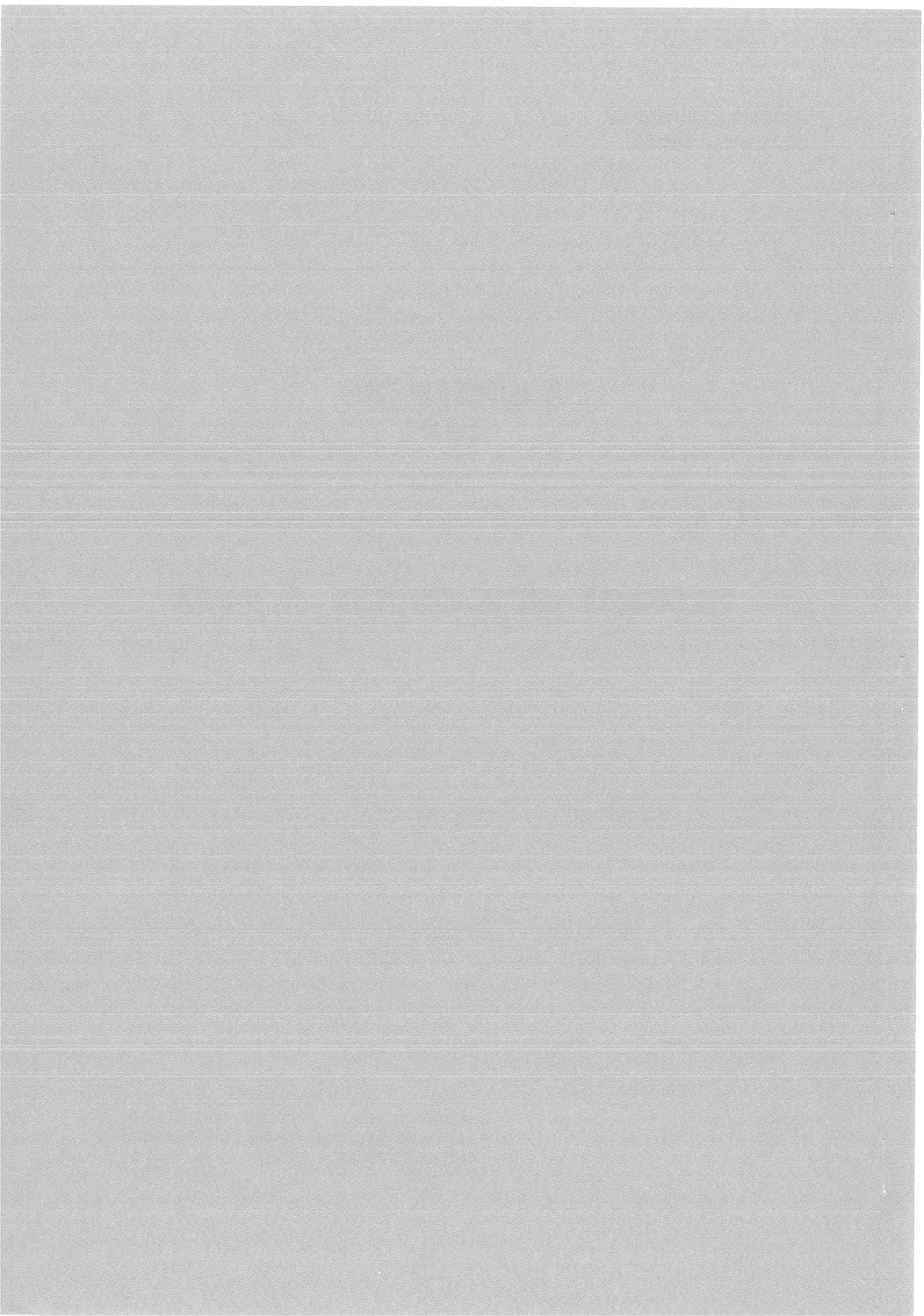
ÅRSMELDING

1991

FISKERIRETTLEDEREN I VEGA

8980 VEGA

NÆRINGSKONTOR	TELF: 086-35000
FISKERIRETTLEDER	TELF: 086-35000
LANBRUKSKONTOR	TELF: 086-35255
TELEFAX	: 086-35188

INNHOLDSFORTEGNELSE.

	SIDE
KAP. 1 KORT OM ØYKOMMUNEN VEGA	2
KAP. 2 SAMMENDRAG	2
KAP. 3 SYSSELSETTINGEN I FISKERINÆRINGEN	3
3.1 FISKERIMANNTALLET	3
3.2 SYSSELSETTINGEN I FOREDLINGSLEDET	4
3.3 SYSSELSETTINGEN I OPPDRETTSNÆRINGEN	4
3.4 VIRKSOMHET SOM ER AVLEDET AV FISKERINÆRINGEN	4
KAP. 4 FISKEFLÅTEN	4
4.1 MERKEREGISTERDATA	4
4.2 KONSESJONER I KOMMUNEN	5
KAP. 5 FOREDLINGSLEDET	5
5.1 FISKEBEDRIFTENE	5
KAP. 6 RÅSTOFFSITUASJONEN/ ILANDFØRT KVANTUM	6
KAP. 7 FISKEOPPDRETT/AKVAKULTUR	8
7.1 OPPDRETTSKONSESJONER	8
7.2 SKJELLTILLATELSER	8
KAP. 8 ANNEN VIRKSOMHET	8

KAPITEL 1. KORT OM ØYKOMMUNEN VEGA

Størrelse: ca. 2500 kv.km. 6500 grasbevokste øyer. 165 kv.km landareal

Folketall: pr.01.01.92 1537, en nedgang på 6 fra året før.

Kommunesenter: Gladstad

Viktigste næringsveier: Jordbruk, fiske, off.adm., handel/service.

FISKERIDATA.

128 fiskere, herav 83 på blad B

ca. 60 helårsdrevne fartøyer, herav 11 over 10 meter

1 fiskeforedlingsanlegg

1 mottaksstasjon

13 tillatelser for skjell dyrking.

KAPITEL 2. SAMMENDRAG.

- Vega er en omfløyd kystkommune på sør-Helgeland der folketallet går jevnt og trut nedover.

- Antall fiskere har i 1991 stabilisert seg, men gj.snittsalder går opp.

- Antall aktive fiskefartøy går ned, men det er blitt flere fartøy over 10 meter.

- Av fiskeforedlingsbedrifter har vi en igjen. Der er grensen satt.

- Mottatt råstoff i kommunen er i en positiv utvikling.

- Utviklingen i oppdrettsnæringen er dramatisk og en ser ingen endring på kort sikt.

- Vi har dyktige folk på land og i båten. Med de tiltak/prosjekt som er på gang ser en i 1991 en positiv tendens som også har fortsatt inn i 1992.

Det er optimisme blant utøverne i næringen.

KAPITEL 3. SYSSELSETTINGEN I FISKERINÆRINGEN.

3.1. Fiskerimantallet.

Nedenstående tabell er satt opp i samsvar med den offisielle fiskerimantallsliste.

TABELL 1. Fiskere fordelt etter aldersgrupper.

År	Blad innd.	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	over 70	Total ant.	Gj.sn. alder
1991	A		1	2		6	10	26	45	69,9
	B		17	11	19	17	17	2	83	46,0
1990	A	1	1	2		4	12	28	48	69,2
	B	1	17	10	17	20	13	2	80	45,1
1989	A		1	3		3	11	30	48	70,0
	B	3	18	19	17	17	11	1	86	43,4
1988	A	1	2		2	5	9	35	54	68,9
	B	4	19	16	14	19	12		84	42,0
1987	A	1	2	1	1	3	14	35	57	68,5
	B	3	20	17	18	20	9		87	41,5
1986	A	1	1	1	2	3	12	34	54	67,8
	B	6	21	20	20	17	12		96	40,0
1985	A		1	1	2	4	15	30	53	67,8
	B	11	21	19	21	15	14		101	39,7

TABELL 2. Utviklingen på blad B.

År	Ant.fiskere	Gj.snittald.
1982	90	41,0
1983	99	39,2
1984	99	40,1
1985	101	39,7
1986	96	40,0
1987	86	41,5
1988	84	42,0
1989	86	43,4
1990	80	*45,1
1991	83	*46,0

*Merknader: Fra og med 1990 er det på blad B tatt med aktive fiskere over 67 år. Disse er tidligere konsekvent overført på blad A.

Den positive tendens en kunne registrere fra 1982 og fram til 1985 er slutt.

Gj.snittsalder går opp. Det er første år at en ikke har registrerte fiskere i aldersgruppen 15 - 19 år.

Det er klart at det er dårlig med rekrutteringen.

Den dårlige rekrutteringen har tydelig sammenheng med flåtestrukturen vi har i kommunen og reguleringene vi har hatt de senere år. (Reg. på torsk)

3.2 Sysselsettingen i foredlingsindustrien.

Sysselsatte i 1986: (8 på heltid og 7 på deltid).	11 personer.
Sysselsatte i 1987:	10,5 personer.
Sysselsatte i 1988:	10 personer.
Sysselsatte i 1989:	9 personer.
Sysselsatte i 1990:	5 personer.
Sysselsatte i 1991:	6,5 personer.

3.3.Sysselsettingen i oppdrettsnæringen.

Sysselsatte i 1986	3 personer
Sysselsatte i 1987	5 personer
Sysselsatte i 1988	6 personer
Sysselsatte i 1989	8 personer
Sysselsatte i 1990	13 personer
Sysselsatte i 1991	5 personer

De to oppdrettsanleggene vi hadde ble avviklet i 1991 og dermed også lakseslaktingen som Vega Fiskeindustri AS etablerte. Et oppdrettsanlegg er reetablert i 1992.

Dette er dramatisk for sysselsettingen i kommunen.

3.4. Virksomhet som er avledet av fiskerinæringen.

Innen kommunen har vi en slipp- og mek.verksted. Slippen tar opp fartøyer inntil 10 m. Det er ca. 3.5 sysselsatt. Foruten arbeid for fiskerne og bedriftene, har de også bilverksted og reparasjon av traktorer og jordbruksredskaper.

KAPITEL 4. FISKEFLÅTEN.

4.1. Merkeregistret.

TABELL 3. Merkeregisterdata 1990. Antall fartøy. Tilgang og avgang.				
Lengde i m.	Status pr. 1.1	Avgang	Tilgang	Status pr. 31.12.
0,0 - 4,9	4	1	1	4
5,0 - 9,9	100	10	8	98
10,0 - 14,9	7	0	3	10
15,0 - 19,9	1	0	0	1
20,0 - 29,9	0	0	0	0
Over 30 m.	0	0	0	0
Totalt	112	11	12	113

Kilde: Fiskeridirektoratets merkeregisterdata.

Kommentar til tabellene:

Tallene er noe justert i forhold til statistikken fra

Fiskeridirektoratet.

Det er en tilgang på 12 fartøy. 4 av fartøyene er utskifting til større/nyere fartøy. 1 fartøy er tilflyttet, og det er en nyetablering.

Resten av tilgangen er fartøy under 7 m.

Avgangen på 11 fartøy er i hovedsak et resultat av den årlige opprydding.

Bare 50 % av fartøyene i gruppen 5.0 - 9.9 m kan sies å være aktive. Da mener en at eier og driver har fiske som hovedinntekt.

I kommentaren til fiskerimanntallet slo en fast at nedgangen der hadde tydelig sammenheng med flåtestrukturen. Som en ser har vi bare 11 fartøy over 10 m, og når vi beveger oss på 15 m og over har vi bare 1 fartøy igjen. Resultatet av dette er at vi har få muligheter for ungdom som vil prøve seg i fiske. De få plassene som vi har på fartøy over 10 m er stort sett bemannet med faste folk. Fartøyene under 10 er stort sett enmannsjarker. Dette er alvorlig. Skal vi ha muligheter å opprettholde fiskerinæringen i Vega kommune må vi få til en bedre rekruttering til yrket. Men utviklingen i 1991 går i riktig retning i og med at det er en økning på 3 fartøy over 10 m.

Lengde i m.	Byggeår							Sum
	<19-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-91	
0,0 - 4,9						2	2	4
5,0 - 9,9			1	13	22	34	28	98
10,0 - 14,9	1	1	2			3	3	10
15,0 - 19,9					1			1
20,0 - 29,9								0
Over 30 m.								0
Totalt	1	1	3	13	23	39	33	113

Kommentar til tabell 4:

Hvis en går nærmere inn bak tallene viser det seg at den aktive del, stort sett, av flåten er yngre en 20 år.

Det er kommet inn noen eldre fartøy i gruppen over 10 m, det skyldes i hovedsak ressursituasjonen vi er oppe i.

Det er forholdsmessig stort antall pensjonister som har fartøy registrert og disse er gjerne eldre fartøy.

4.2 . Konesjonsbildet for kommunen.

Etter at vi mistet de 10 konesjoner for drivgarn etter laks, har vi ingen konesjoner i drift i kommunen.

KAPITEL 5. FOREDLINGSLEDDET.

5.1. Fiskebedriftene.

Vi har en produksjonsbedrift i kommunen som er lokalisert til Kirkøy, og en mottaksstasjon i Ylvingen.

Det er et typisk konvensjonelt anlegg som i hovedsak driver med fersk filet.

KAPITEL 6. RÅSTOFFSITUASJONEN/ILANDFØRT KVANTUM.

Fiskeslag							Anvendelse				
År	T	S	H	L.B	U	A	TO	F	Fr	Sa	He
91	228	157	20	72	29	296	802				
90	181	63	16	96	44	210	610	543		67	
89	271	40	25	155	54	28	573	433		137	3
88	439	124	37	137	74	23	834	633		200	1
87	357	105	17	105	64	23	671	529		137	5
86	590	90	35	92	67	36	910	860		45	5
85	581	90	26	239	65	18	1.019	882	3	128	6
84	760	77	33	188	112	19	1.189	941	28	172	49

T - Torsk. S - Sei. H - Hyse. L.B - Lange/Brosme
 U - Uer A - Annet TO - Total F - Fersk
 Fr - Frysing Sa - Salting H - Henging.

Annen fisk er i 1990 for det meste pigghå, 208 tonn.

Annen fisk er i 1991 for det meste pigghå, 294 tonn.

År	Fiskeredskaper							Skalldyr	
	Garn Line	Juksa	Not	Trål	Snurrevad	Annet	Verdi	Kvantum	Verdi
91							4180		
90	500	104	4			2	3741		
89	458	109	1			5	3221		
88	711	120					4647		
87	472	198				1	3913		
86	626	282				2	4476		
85	694	313				12	4441		
84	816	354				20	4498		

Kilde: Fiskeridirektoratet

Kommentar til tabellene:

1991 viser at nedgangen i kvantum de siste årene er stoppet, og på vei oppover. Utviklingen i 1992 tilsier også det.

Men fortsatt ligger vi lavt og torskereguleringene må ta en stor del av skylden for det.

Men en kan ikke unngå å se at den økologiske katastrofen en har

gjør seg gjeldende. Det er klart at når tareskogen er borte - igjen er en ørken - er det innlysende at det ikke er liv i havet. Når det i tillegg er oversvømmet med kråkeboller og havert som umuliggjør at økobalansen opprettes. Det blir faktisk bare verre. En god del fiskere la om til mer fiske etter brosme/lange uten at det er blitt noe suksess. Fisket er overspekulert og det hevdes at ressursen er sterkt nedfisket.

Dette skyldes intensiv drift, men hovedårsaken er at store autolinefartøy de siste vintrene/vårene har fart over det botnet som kystflåten tradisjonelt har innen sin rekkevidde.

En del av de største fartøyene har lagt om til fiske etter pigghå og har hatt et brukbart utbytte.

TABELL 7. Ilandført kvantum pelagisk fisk i kommunen. (Tonn rund vekt. Verdi i 1000 kroner)

	Lodde	Makrell	Brisling	Kolmule	Feit-sild	Vinter-sild	Annet	Total	Verdi
1991					29			29	63
1990					2			2	4
1989					37	2		39	73
1988					154			154	274
1987					11			11	18
1986					113			113	194
1985					121			121	237
1984					183			183	370

Kilde: Fiskeridirektoratet

Kommentar til tabellen:

For 1985 og 86 har jeg brukt tall fra kjøperne, da det synes å være åpenbare feil i tallene fra Fiskeridirektoratet.

Det lave kvantum har med markedsforhold, men også med de dårlige plassforhold på mottaket og at havneforholdene forhindrer mottak i bulk fra større fartøy.

TABELL 8. Fangstlevering utenfor fylket. (Tonn rund vekt. Verdi i 1000 kroner)

År	Torskeartet bunnfisk	Pelagisk fisk	Skalldyr	Annet	Totalt kvantum	Verdi
1990	60	91	34	11	196	1115
1989	286		48	59	393	2118
1988	119	111	33	7	270	1184
1987	231	58	39	9	337	2135
1986	199	11	74	7	291	1940
1985	192	746	293	3	1.234	2787
1984	78	980	280	2	1.340	3349

TABELL 8. Fangstlevering innen Nordland fylket (Tonn rund vekt. Verdi i 1000 kroner)						
År	Torskeartet bunnfisk	Pelagisk fisk	Skalldyr	Annet	Totalt kvantum	Verdi
1990	778	11	8	302	1099	7509
1989	834	120	2	120	1076	5303
1988	910	331		89	1330	6006
1987	941	166		120	1227	7116
1986	1050	256		101	1407	6603
1985	1371	135		90	1596	6749
1984	1751	210	2	122	2085	7570

Kilde: Fiskeridirektoratet

Kommentar til tabell 4.2.2 og 4.2.3.:

En kan konstatere at Vega-flåten driver aktivt i Lofoten og på andre områder.

KAPITEL 7. FISKEOPPDRETT.

7.1. Oppdrettskonsesjoner.

Vega kommune hadde 2 matfiskanlegg for laks/ørret. Konsesjonsvolum var. 24.000 m³. Begge ble avviklet i 1991. Et anlegg er kommet i drift igjen i 1992.

En konsesjon for torskeoppdrett på 1000 k.m. ble inndratt i 1991 på grunn av at den ikke var i drift.

7.2. Skjelltillatelser.

Det er gitt 13 skjelltillatelser i Vega kommune. Noen få av disse kan sies er i drift pr i dag. Det stilles store forventninger til enkelte av anleggene. For de fleste er aktiviteten lav. Her trengs en opprydding i registret.

KAPITEL 8. ANNEN VIRKSOMHET.

KOMMUNES MÅL OG STRATEGI FRAMOVER.

Kommunen arbeider aktivt for å snu denne utviklingen som skjer når det gjelder folketall og sysselsetting. Strategien for å få til dette bygger i hovedsak på følgende tiltak/prosjekter.

1. Havneutbygging:

I sak 138/84 vedtok kommunestyret i Vega følgende:

1. Prioritering av fiskerihavnekrav Vega kommune.

1. Utdyping av innløpet til Nes-Holand
2. Mudring Ylvingen havn
3. Molo Igerøy havn.
4. Utdyping av innløpet til Tennsundet, Bremstein. Sprengning.
5. Vallsjø havn. Mudring.

2. Når det gjelder 4 og 5 vil en be om at disse blir tatt hvis det blir satt i gang havnearbeider innen kommunen eller i

nærheten, da det er snakk om forholdsvis små prosjekter. Vedtaket er identisk med forslaget fra fiskerinemnda. Utdyping av innløpet til Nes-Holand er kommet på prioriteringslisten, og er planlagt utført i 1993.

Når det gjelder Igerøy havn er det der bygd en småbåthavn som løser problemene for sjarkflåten. Havna er finansiert med lokale og kommunale midler, samt tilskudd fra Nordland Fylkes Fiskarlag.

2. Utbygging av Gardsøya og Vega Fiskeindustri AS.

Kommunes industriområde på Gardsøya er ferdig opparbeidet med kai, strøm, vann m.m.

Vega fiskeindustri A/S er klar til å flytte inn i et nytt fiskeindustriareal på området.

3. Fiskerikommuneprosjektet.

Gjennom prosjektet er det utarbeidet et handlingsprogram for kommunen der følgende satsingsområder blir lagt vekt på

- Samferdsel
- Reiseliv
- Fiskeri og havbruk
- Industri og industribygg
- Gardsøya/Nordøya/Storøya industriområde.

4. Frikommuneprosjektet.

Vega kommune fikk ved kongelig resolusjon av 19.12.86 status som frikommune. Intensjonene fra kommunens side var å få til en samordning av det næringsretta arbeidet. I løpet av 1987 ble vedtekter og organisering av frikommuneforsøket utformet. Vedtektene er godkjent ved kongelig res. den 25.03.88. Prosjektet skal avvikles pr 31.12.92.

Hvilken organisering det blir for rettledningstjenesten i pilotkommuneprosjektet er i skrivende stund ikke avklart.

5. Havbruksplan.

Planen er oversendt til kommunestyret for politisk behandling.

6. Miljøkorrigeringsprogrammet.

Kommunen har gjennom å ta initiativ til et miljøkorrigerings-program tatt alvorlig problemene med den økologiske ubalansen i havområdene rundt Vega. Gjennom å få opprettet balansen vil det skapes grunnlag for ny vekst lokalt i de sjøbaserte næringer. Forprosjektet er gitt økonomisk støtte ifra Fiskeridirektoratet. Forprosjektet er ferdig og vedtatt av kommunestyret.

7. Nord-Norsk kystøkologiforskning.

Høsten 1988 startet forprosjektet til Nord-Norsk kystøkologiforskning opp i Vega. Formålet er blant annet å finne ut vesentlige moment angående kystfiskens oppvekstområder.

8. Rekruttering til fiskerinæringen.

Kommunestyret har oppnevnt et utvalg som gå gjennom rekrutteringen og komme med forslag til tiltak.

Fiskerinæringen er initiativtaker til utvalget.

9. Havbeite - laksefisk.

Gjennom PUSH-programmet er det satt i gang et

forskning/utviklingsprosjekt på sør-Helgeland som går ut på å drive fullskalaforsøk med å sette ut laks for senere gjenfangst. Siktemålet er å få til et kommersielt grunnlag for havbeite.

Vega oktober 1992.

Jan Naustvik

fiskerirettleder